

PROTOKOL O IZVAJANJU ALPSKE KONVENCIJE IZ LETA 1991

NA PODROČJU GORSKEGA GOZDA

PROTOKOL "GORSKI GOZD"

Republika Avstrija,

Republika Francija,

Republika Italija,

Kneževina Liechtenstein,

Kneževina Monako,

Zvezna republika Nemčija,

Republika Slovenija,

Švicarska konfederacija

in

Evropska skupnost,

so se

v skladu s svojimi obveznostmi po Konvenciji o varstvu Alp (Alpska konvencija) z dne 7. novembra 1991 in da bi zagotovile celovito politiko varstva in trajnostnega razvoja alpskega prostora,

ob upoštevanju obveznosti iz drugega in tretjega odstavka 2. člena Alpske konvencije,

zavedajoč se, da mora biti tamkajšnjemu prebivalstvu zagotovljena možnost, da samo oblikuje svoj družbeni, kulturni in gospodarski razvoj ter prispeva k njegovi uveljavitvi v skladu z obstoječim pravnim redom,

ob spoznanju, da je gorski gozd oblika vegetacije, ki lahko - pogosto daleč čez gorsko območje - zagotavlja najučinkovitejše, najgospodarnejše in krajini najprimernejše varstvo pred ujmani, šše posebej pred erozijo, poplavlami, snežnimi in zemeljskimi plazovi, hudourniki ter padanjem kamenja,

vedoč, da gozd ozračju odvzema ogljikov dioksid in v lesu za daljše časovno obdobje veže ogljik, kar vpliva na podnebje,

zavedajoč se, da je gorski gozd nepogrešljiv za regionalno podnebno ravnovesje, za čiščenje zraka ter za uravnavanje vodnega režima,

glede na to, da postaja gorski gozd zaradi svoje rekreacijske funkcije vse pomembnejši za vse ljudi,

vedoč, da je gorski gozd vir obnovljivih surovin, ki so zlasti pomembne ob naraščajoči porabi naravnih virov, obenem pa eksistenčnega pomena kot mesto in vir dohodka še zlasti na podeželju,

vedoč, da so ekosistemi gorskega gozda pomemben življenjski prostor velikega števila živalskih in rastlinskih vrst,

v prepričanju, da je treba - tradiciji evropskega gozdarstva ustrezno - zagotoviti trajnost in nadaljni razvoj vseh teh funkcij tudi za prihodnje generacije,

prepričane, da se določeni problemi lahko razrešijo le čezmejno in so zato potrebni skupni ukrepi držav alpskega prostora,

sporazumele, kot sledi:

I. POGLAVJE

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Cilji

- (1) Cilj tega protokola je ohranjanje in po potrebi razvoj, razširitev ter izboljšanje stabilnosti gorskega gozda kot sonaravnega življenjskega prostora. Temeljni pogoj za izpolnjevanje funkcij navedenih v preambuli, je negovalno, sonaravno in trajnostno gospodarjanje z gorskim gozdom.
- (2) Pogodbenice se še posebej zavezujejo, da bodo predvsem skrbele:
- za to, da gozdove pomlajujejo naravno,
 - za dobro strukturirano, stopničasto zgradbo sestojev z rastišču primernimi drevesnimi vrstami,
 - za uporabo semen in sadik avtohtonih gozdnih vrst,
 - za to da bodo z neškodljivimi načini sečnje in spravila lesa preprečevale erozijo in zibanje tal.

2. člen

Upoštevanje ciljev v politiki na drugih področjih

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo cilje tega protokola upoštevale tudi v politiki na drugih področjih. To zlasti velja za naslednja področja:

- a) Obremenitve zraka s škodljivimi snovmi - Obremenitve zraka s škodljivimi snovmi je potrebno postopno zmanjšati do mere, ki ni škodljiva za gozdne ekosisteme. To velja tudi za obremenitve zraka s škodljivimi snovmi, ki prihajajo čez meje.
- b) Stalež parkljaste divjadi - Stalež parkljaste divjadi je treba omejiti do mere, ki brez posebnih varovalnih ukrepov omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih gorskih gozdov. Za obmejna območja se pogodbenice zavzemajo, da se na podlagi znanstvenih spoznanj ponovno naseljujejo plenilci v skladu s celotnimi potrebami območja.
- c) Paša v gozdu - Ohranitev gorskega gozda, ki je sposoben opravljati svoje funkcije, ima prednost pred pašo v gozdu. Pašo v gozdu je treba zato toliko omejiti ali po potrebi v celoti odpraviti, da se omogoči pomlajevanje gozdov, ki ustrezajo rastišču, preprečijo poškodbe tal in predvsem ohrani varovalno funkcijo gozda.
- d) Raba za rekreacijo - Raba gorskega gozda za rekreacijo se usmerja in po potrebi omeji tako, da ne ogroža ohranjanja in pomlajevanja gorskih gozdov. Pri tem je treba upoštevati potrebe gozdnih ekosistemov.
- e) Gospodarska raba gozda - Zaradi pomena trajne rabe lesa za narodno gospodarstvo in nego gozdov pogodbenice spodbujajo večjo uporabo lesa iz gozdov, s katerimi se trajno gospodari.
- f) Nevarnost gozdnih požarov - Pogodbenice skrbijo za zmanjšanje nevarnosti gozdnih požarov s primernimi preventivnimi ukrepi in učinkovitim bojem proti požarom.

g) Strokovno osebje - Ker sonaravno in v izpolnjevanje gozdnih funkcij usmerjeno gojenje gozdov ni mogoče brez strokovno usposobljenega osebja, se pogodbenice zavezujejo poskrbeti za zadostno število strokovnega osebja.

3. člen

Sodelovanje teritorialnih skupnosti

- (1) V okviru veljavnega pravnega reda si vsaka pogodbenica izbere najustreznejšo raven uskalajevanja, in sodelovanja med institucijami in teritorialnimi skupnostmi, ki jih to neposredno zadeva, da bi spodbudila skupno odgovornost, in še posebej, izkoristila in razvijala medsebojno sodelovanje za doseganje večjih učinkov.
- (2) Teritorialne skupnosti, ki jih to zadeva, so vključene v različne faze priprav in uresničevanje politik in ukrepov ob upoštevanju svoje pristojnosti v okviru veljavnega pravnega reda.

4. člen

Mednarodno sodelovanje

Pogodbenice se dogovorijo:

- a) da bodo skupno vrednotile razvoj gozdarske politike in se posvetovale pred pomembnimi odločitvami za uresničevanje tega protokola,
- b) da bodo s čezmejnim sodelovanjem vseh pristojnih organov, posebej regionalnih uprav in lokalnih skupnosti, zagotavljale uresničevanje ciljev in ukrepov, določenih v tem protokolu,
- c) da bodo z mednarodnim sodelovanjem med raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami, gozdarskimi in okoljevarstvenimi organizacijami kot tudi med občili pospeševale tako izmenjavo znanj in izkušej kakor tudi skupne pobude.

II. POGLAVJE

POSEBNI UKREPI

5. člen

Podlage za načrtovanje

Za uresničevanje ciljev, navedenih v tem protokolu, pogodbenice skrbijo za izdelavo potrebnih podlag za načrtovanje. Te zajemajo tudi raziskavo gozdnih funkcij s posebnim upoštevanjem varovalne funkcije ter zadostnega poznavanja gozdnih rastišč.

6. člen

Varovalna funkcija gorskega gozda

- (1) Pogodbenice se zavezujejo, da bodo varovalnemu učinku gorskih gozdov, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče, in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd., določile prednostni položaj in da bo ravnanje s temi gozdovi usmerjeno k varovalnemu cilju. Te gorske gozdove je treba ohraniti tam, kjer so.
- (2) Potrebne ukrepe je treba strokovno načrtovati in izvajajati v okviru projektov za nego oziroma izboljšanje varovalnih gozdov. Upoštevati je treba cilje varstva narave in urejanja krajine.

7. člen

Gospodarska funkcija gorskega gozda

- (1) V gorskih gozdovih, v katerih prevladuje gospodarska funkcija, in kjer to zahtevajo regionalne gospodarske razmere, pogodbenice poskrbijo, da se gospodarjenje z gorskim gozdom lahko razvije kot vir zaposlitve in dohodka za lokalno prebivalstvo.
- (2) Pogodbenice skrbijo, da se gozdovi pomlajujejo z rastišču primernimi drevesnimi vrstami ter da je gospodarjenje z gozdovi negovalno oziroma takšno, da varuje tla in gozdne sestoje.

8. člen

Socialne in ekološke funkcije gorskega gozda

Ker mora gorski gozd izpolnjevati pomembne socialne in ekološke funkcije, se pogodbenice zavezujejo, da bodo izvajale ukrepe, ki zagotavljajo:

- njegovo vplivanje na vodne vire, podnebno ravnovesje, čiščenje zraka in varovanje pred hrupom,
- njegovo biološko raznovrstnost ter
- doživljanje narave in sprostitev.

9. člen

Odpiranje gozda

Pogodbenice soglašajo, da so za preprečevanje škod, za sonaravno gospodarjenje in nego potrebni ukrepi za odpiranje gozda, ki jih je treba zelo skrbno načrtovati in izvajati ter pri tem upoštevati zahteve varstva narave in krajine.

10. člen

Naravni gozdni rezervati

- (1) Pogodbenice se zavezujejo, da bodo določile naravne gozdne rezervate v zadostnem obsegu in številu ter z njimi ravnale tako, da zagotovijo naravno dinamiko in raziskovanje in bodo v ta namen ustavile vsako rabo ali jo prilagodile cilju rezervata. Pri izbiri teh površin je treba paziti, da so zastopani pomožnosti vsi ekosistemi gorskega gozda. V vsakem primeru pa je treba zagotoviti potrebno varovalno funkcijo teh gozdnih sestojev.
- (2) Določitev naravnih gozdnih rezervatov mora načelno biti v skladu z dolgoročnim učinkovitim dogovorjenim varstvom narave.
- (3) Pogodbenice zagotovijo potrebno sodelovanje pri načrtovanju in določanju čezmejnih naravnih gozdnih rezervatov

11. člen

Spodbude in nadomestila

- (1) Ob upoštevanju oteženih gospodarskih razmer v alpskem prostoru in glede na storitve, ki se opravljajo pri gospodarjenju z gorskimi gozdovi, se pogodbenice zavezujejo, da bodo v danih finančno-političnih okvirnih pogojih in dokler je to za zagotavljanje teh storitev potrebno, zadostno spodbujale gospodarjenje z gozdovi - še posebej ukrepe, navedene v členih 6 do 10.
- (2) Če se v okviru gospodarjenja z gorskimi gozdovi zahtevajo storitve, ki presegajo obstoječe z zakonom določene obveznosti, katerih nujnost je utemeljena v projektih, ima lastnik gozda pravico do primernega in storitvi ustreznega nadomestila.

(3) Pogodbenice se zavezujejo, da bodo ustvarile potreben instrumentarij za financiranje ukrepov za spodbude in nadomestila. Pri financiranju je treba poleg narodnogospodarskih koristi za celotno prebivalstvo upoštevati tudi interese posameznika.

12. člen

Dopolnilni ukrepi

Pogodbenice lahko za gospodarjenje z gorskimi gozdovi poleg ukrepov iz tega protokola sprejmejo tudi dopolnilne ukrepe.

III. POGLAVJE

RAZISKAVE, IZOBRAŽEVANJE IN OBVEŠČANJE

13. člen

Raziskave in opazovanje

(1) Pogodbenice spodbujajo in v tesnem sodelovanju usklajujejo raziskovanje in sistematično opazovanje za doseganje ciljev tega protokola.

(2) Pogodbenice spodbujajo raziskovalne projekte v zvezi z opredelitvijo, nego in varstvom kot tudi s funkcijami ekosistema gorskega gozda ter znanstvene projekte, ki omogočajo mednarodno primerljivost spremljanja stanja in zbranih podatkov posameznih držav.

(3) Pogodbenice skrbijo, za to, da bi se posamezni rezultati raziskovanja in opazovanja, pridobljeni na različnih nacionalnih ravneh, zbirali s pomočjo skupnega informacijskega sistema za stalno opazovanje in obveščanje in bili na voljo javnosti v okviru obstoječega pravnega reda.

(4) Še zlasti bodo pogodbenice za cilje in ukrepe, določene v tem protokolu, sestavile primerljivo poročilo, ki ga morajo dopolnjevati v rednih časovnih presledkih.

14. člen

Izobraževanje in obveščanje

(1) Pogodbenice spodbujajo izobraževanje in nadaljnje usposabljanje kot tudi obveščanje javnosti o ciljnih, ukrepih in izvajanju tega protokola.

(2) Pogodbenice zlasti skrbijo za svetovanje lastnikom gozdov in njihovo izobraževanje v skladu z vsebino tega protokola.

IV. POGLAVJE

IZVAJANJE, NADZOR IN VREDNOTENJE

15. člen

Izvajanje

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo s primernimi ukrepi v okviru veljavnega pravnega reda zagotovile izvajanje tega protokola.

16. člen

Nadzor spoštovanja obveznosti iz protokola

- (1) Pogodbenice redno poročajo Stalnemu odboru o vseh ukrepih, ki so jih sprejele na podlagi tega protokola. Poročilo mora navajati tudi učinkovitost sprejetih ukrepov. Alpska konferenca določi obdobja poročanja.
- (2) Stalni odbor pregleda poročila zaradi preverjanja, ali so pogodbenice izpolnile obveznosti iz tega protokola. Pogodbenicam lahko postavlja tudi dodatna vprašanja ali pa si pridobi informacije iz drugih virov.
- (3) Stalni odbor sestavi za Alpsko konferenco poročilo o spoštovanju obveznosti pogodbenic po tem protokolu.
- (4) Alpska konferenca se seznanja s tem poročilom. Če ugotovi, da se obveznosti ne spoštujejo, lahko sprejme priporočila.

17. člen

Presojanje učinkovitosti določb protokola

- (1) Pogodbenice redno preverjajo in presojajo učinkovitost določb tega protokola. Če je za uresničevanje njegovih ciljev potrebno, bodo začele postopek za potrebne spremembe protokola.
- (2) V okviru veljavnega pravnega reda tudi teritorialne skupnosti sodelujejo pri tem presojanju. Posvetujejo se lahko tudi z nevladnimi organizacijami, ki so dejavne na tem področju.

V. POGLAVJE

KONČNE DOLOČBE

18. člen

Odnos med konvencijo in protokolom

- (1) Ta protokol je protokol k Alpski konvenciji v smislu njenega 2. člena in drugih členov konvencije, na katere se nanaša.
- (2) Pogodbenice tega protokola so lahko samo pogodbenice Alpske konvencije. Vsaka odpoved Alpske konvencije velja hkrati tudi kot odpoved tega protokola.
3. Kadar Alpska konferenca razpravlja o vprašanjih, ki se nanašajo na ta protokol, lahko o njih glasujejo samo pogodbenice tega protokola.

19. člen

Podpis in ratifikacija

- (1) Ta protokol je na voljo za podpis vsem državam podpisnicam Alpske konvencije in Evropski skupnosti dne in v Republiki Avstriji kot depozitarju od dalje.
- (2) Za stranke, ki so izrazile soglasje, da jih ta protokol zavezuje, začne protokol veljati tri mesece po datumu ko so tri države deponirale svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi.
- (3) Za stranke, ki kasneje izrazijo soglasje, da jih ta protokol zavezuje, začne protokol veljati tri mesece po deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi. Po uveljavitvi spremembe protokola postane vsaka nova pogodbenica tega protokola pogodbenica protokola v spremenjenem besedilu.

20. člen

Notifikacije

Depozitar obvesti v zvezi s tem protokolom vsako državo, navedeno v preambuli, in Evropsko skupnost o:

- a) vsakem podpisu,
- b) vsakem deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi,
- c) vsakem datumu začetka veljavnosti tega protokola,
- d) vsaki izjavi katere od pogodbenic,
- e) vsakem obvestilu pogodbenice o odpovedi in datumu, ko začne veljati.

V potrditev tega so podpisniki, pravilno pooblaščen v ta namen, podpisali ta protokol.

Sestavljeno v dne v slovenskem, francoskem, italijanskem in nemškem jeziku, pri čemer so vsa štiri besedila enako verodostojna, v enem samem izvirniku, shranjenem v arhivu Republike Avstrije, ki pošlje vsem podpisnicam overjeno kopijo.

Za Republiko Avstrijo:

Za Republiko Francijo:

Za Republiko Italijo:

Za Kneževino Liechtenstein:

Za Kneževino Monako:

Za Zvezno Republiko Nemčijo:

Za Republiko Slovenijo:

Za Švicarsko konfederacijo:

Za Evropsko skupnost: